

Tanítani itt húzós művészet

Prékop Mária: „Egyre kevésbé érzem azt, hogy foganatja, visszhangja van annak, amit százszor is elmondunk, amiért tüntetünk. Ezzel nehéz megbékélni. Az előrehaladás ólomlábakon döcög, és a reális irányát sem látni”

MIKLÓSI PÉTER

Társadalmi szempontból nem kell mindig királydráma mélységű tragédia ahhoz, hogy egy szakmai közösségnek elfogadjon a választott hivatalához fűződő türelme.

Elég, ha az évek során egyre gyűllemelő frusztrációja válságtünetté izmosodik. És ez egy ponton türelmének korlátait is megbontja. Ennek volt ütős jele – alapfokon –, a hazai tanítóság és az iskolaiügyben dolgozók június 15-én Pozsonyban tartott tiltakozó megmozdulása. De ez a tüntetés – másodfokon – egyben azt is üzenete: ha a pedagógusok béremelési, illetve az oktatás szakmai-minőségi feltételeit is javító elvárásaival a kormányzat nem fog hamarosan érdemben foglalkozni, úgy ők szep-temberben készek az akár többnapos sztrájkra is.

Csakhogy van ennek az esztendőkhöz hasonló poszttraumássá vált kérdéskörnek most egy akut felépitménye. A régen esedékes és legalább 10-12 százalékos bérváltoztatás helyett az a széles körű zavar, amely a maghitt pénzügyminiszter, Igor Mihalovics bornírt magánakciójából ke-remkedett: a 400 millióra rúgó szak-körpénznek áttekinthetetlen, korrek-t módon végrehajtathatlan, törvény-

tüntetünk. Ezzel nehéz zokszó nélkül megbékélni. Az előrehaladás ólomlábokon döcög, és annak reális irányát sem látni. Mintha csak valami örö-gei körben járnánk. Elindítunk egy-egy reformot, annak új útjára lépünk, azután alig telik el egy kis idő, visz-szacsúszunk a kiindulási pontra. Va-lahol mindig megnyírbálják a hasz-nos ötleteket, lefogják az iniciatívát, mérsékelik az új szándék lendületét. Mígnem az egészről hamvába holt idea lesz.

Marad hát a kibírni mindent – kérdőjelet vagy felkiáltójelet téve utána?

Inkább három pontot. Mert nem tudjuk, meddig bírjuk, de esimálni akarjuk. Közben tüntetünk is, sztrá-jkot is ígérünk. És aki ezalatt strapa-bíróbbá válik, az a múltó esztendőkhöz

a tankönyvek, a tanórák számának szakmai ügye, a hazai oktatáspolitikai egészének társadalmi felfogása, ott bizony egyhamar kiderül, hogy sok tekintetben ma ugyanazt mond-juk, ugyanarról beszélünk, amire már a kilencvenes években vagy a kétezres évek elején is figyelmeztet-tünk. Aki pályaelhagyó, az többnyire nemcsak a siralmas fizetésén, hanem a különböző elkedvetlenítő gáncso-kon sem tud felülkerekedni. És hát az állandó bizonytalanság szintén zavarja a tanítás nyugodt menetét. Az utóbbi másfél-két tanévben a jár-ványkezelés fejletlensége a szó ere-deti értelmében ennek iskolapéldája volt. Jelenleg viszont el sem tudom képzelni, hogy az iskolaigazgatók hogyan és miből fogják kifizetni a villanyáram, a fűtés és a többi mű-ködési kiadás radikálisan megugrott

zelhetetlen volt, hogy hiány legyen alsó tagozatos tanerőkből.

A rendszerváltás óta a 33. tanév végén járunk. Szlovákiában a kormányzatok nem értik, mi hogyan zajlik az oktatásügyvel? Nem tudatosítják annak szerepét és azt, hogy annak elsőkélyesedése inaszakadttá teszi/teheti a demokráciát?

En úgy hiszem, a társadalom sem érti igazán, mi történik az oktatás-ban. Közben az utóbbi húsz-harminc évben óriási változott a világ. Főként a digitalizáció révén már egészen új hivatásokra, gyakorlati szakmákra kell/kellene felkészíteni a gyerekeket. Sőt, a fordulatokkal zsúfolt életben a meglévő szakmák szintén gyö-keresen megváltoztak. Annyi tény, az utóbbi három évtizedben nálunk minden kormány kijelenti, hogy az

za, ki tudja azt hangosan vagy még hangosabban bizonygatni. Oszintén szólva, magam sem tudom, hogyan lesz/lehet visszatérni arra a pontra, hogy itt a tudás tényleg érték legyen.

Ennek elmulasztása lehet oktatásügyünk tragédiája?

Elsősorban abban az értelemben, ha nem tudatosítjuk, hogy az iskolai-ügyön szereshető egyetlen igazi profit az a felkészült generáció, amelyet a jövő számára képzünk és kinevelünk. De ez pénz, tehát befektetett forrás nélkül nem megy. En viszont azt látom, hogy ebből egyre kevesebb van az oktatásban. Egyre megy, mit nézünk: a fenntartási költségeket, a pedagógusok bérét, az iskolák föl-szereltségét, a tankönyveket. Kijelenteni, hogy számunkra ez a terület fontos, de pénzt nem adni hozzá, az valahol jócskán sántít.

A szakminiszter, Branislav Gröhling a minap mérgeben mindenesetre kifakadt: a pedagógusok a politikusok túsza, mondta.

Az oktatást illetően, a pártok között alapvető dolgokban sincs meg az egyetértés. A béréktől a szakmai munkáig. A céloktól kezdve a tartal-mi hangsúlyokig. Így hát lehet egy-másra mutogatni, rosszabb esetben vádaskodni és a tanítósággal zsarolni egymást. Ez nemhogy inkorrekt, hanem kínosan neveléses is.

